

Monumentnummer*: 530938

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijkmonument
Inschrijving register* 18 november 2011
Kadaster deel/nr 82964/158

Woonplaats* Gemeente* Provincie*
Vlaardingen Vlaardingen Zuid-Holland

Kadastrale gemeente* Sectie* Kadastraal object* Appartement aanduiding Grondperceel
Vlaardingen G 2968

Omschrijving**

Inleiding

SCHOOLGEBOUW van het voormalige Christelijke Groen van Prinsterer Lyceum, gelegen in Vlaardingen op de hoek van de Rotterdamseweg en de Van Hogendorpstraat. Het gebouw werd opgetrokken tussen 1954 en 1956. Het was de eerste middelbare school die architect C. Elffers (1898-1987) ontwierp. In oorsprong kreeg Elffers in 1952 de opdracht samen met architect B.J.K. Cramer, maar deze moest zich vanwege gezondheidsredenen in een vrij vroeg stadium terugtrekken uit de planvoorbereidingen. Elffers wilde met het Groen van Prinsterer Lyceum een schoolgebouw realiseren dat bij de leerlingen een gevoel van blijheid zou opwekken, en een sfeer waarin de persoonlijkheid van de kinderen zich harmonisch zou kunnen ontwikkelen. Het Groen van Prinsterer Lyceum maakt onderdeel uit van de door stedenbouwkundige W. van Tijen ontworpen naoorlogse wijk Babberspolder, waarin het schoolgebouw een markante positie inneemt. In de gymzaal / aula bevindt zich een elektronpneumatisch orgel dat daar in 1956 door de fa. Spiering uit Dordrecht werd geplaatst. Dit omdat het Lyceum in de beginjaren tevens als kerkruimte gebruikt werd. Het orgel is vanuit de zaal gezien aan de linkerkant van het podium in de lengterichting opgebouwd. De kas van het instrument heeft geen front, maar is aan de zij- en voorzijde voorzien van lattenroosters. Vanuit de zaal is van het orgel alleen het lattenrooster aan de voorzijde zichtbaar. Het orgel vertegenwoordigt geen monumentale waarde en valt buiten de bescherming van rijkswege. De school heeft ten gevolge van onderwijsvernieuwingen in de loop der jaren een aantal wijzigingen ondergaan. Het oorspronkelijke kleurschema (dat naar de functionele aard van de ruimte concentratie dan wel activiteit zou stimuleren) is daardoor niet meer aanwezig en diverse vensterpartijen zijn vervangen. Ten gevolge van de toename van het aantal leerlingen is de school drie keer uitgebreid. Elffers was verantwoordelijk voor zowel het ontwerp van de eerste uitbreiding die plaatsvond van 1961 tot 1963 (gymzaal), als de tweede uitbreiding in 1970 (nieuwe vleugel aan de achterzijde van de school). Deze uitbreidingen sluiten qua materialisering, architectonische

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

vormgeving en kleurgebruik aan bij het oorspronkelijke schoolgebouw uit 1956. De derde uitbreiding dateert van 1998 (half rond bouwvolume direct tegen de achtergevel), en was van de hand van het bureau Van den Berg Kruisheer Elffers, de voortzetting van het bureau van Elffers. Deze uitbreiding kent een in vormtaal en materiaalgebruik contrasterend karakter ten opzichte van het bestaande werk. De uitbreidingen na de oorspronkelijke bouwtijd vallen buiten de bescherming van rijkswege. Eveneens buiten de rijksbescherming vallen het schoolplein en de omringende groenvoorziening, van de hand van A.G. Boxman uit Rotterdam. Het kunstwerk boven de hoofdentree is afkomstig van een ander gebouw in Vlaardingen. Het is daar in 2008 geplaatst op initiatief van de toenmalige schooldirecteur. Dit onderdeel valt eveneens buiten de bescherming van rijkswege.

Omschrijving

De samengestelde plattegrond van het SCHOOLGEBOUW van het voormalige Groen van Prinsterer Lyceum bestaat uit een langgerekte lokalenvleugel die evenwijdig aan de Rotterdamseweg is gelegen. Haaks op de linkerzijde van de voorgevel van de lokalenvleugel bevindt zich een bouwvolume met daarin de administratieve en bestuursfuncties. Tegen de achtergevel van de lokalenvleugel - recht achter de hoofdentree - bevindt zich een tweede haaks volume, dat tevens het verbindende element vormt naar de evenwijdig aan de lokalenvleugel gelegen gymzaal / aula. Het gebouw is opgetrokken in een gewapend betonconstructie.

In het drie bouwlagen hoge volume dat evenwijdig aan de Rotterdamse weg is gesitueerd, zijn in een heldere structuur ter weerszijden van een lange gang de lokalen gesitueerd. Fietsen- en brommerstalling waren ondergebracht in het souterrain van dit bouwdeel. In de voorgevel van dit volume bevindt zich - geheel links in de gevel - de hoofdentree van de school. De entreepartij wordt gemarkeerd door een trap met bordes en een luifel. Inwendig bevindt zich direct achter de entree een hal met vide. De vide is in de buitengevel zichtbaar in de vorm van een glaspui die vrijwel de gehele hoogte van het gebouw beslaat. In de hal achter de hoofdentree bevindt zich het hoofdtrappenhuis, dat nog zijn oorspronkelijke vloerafwerking en traphekken bezit. In de hal bevindt zich voorts een kunstwerk dat van de hand van mej. Hank Hans is. Dit bestaat uit negen kleine beeldhouwwerken van de hoofden van geleerden door de eeuwen heen. Naast Groen van Prinsterer zijn hier Augustinus, Plato, Sophocles, Homerus, Van 't Hoff, Lorentz, Christiaan Huygens en Antony van Leeuwenhoek weergegeven. De architectuur van de lokalenvleugel wordt grotendeels bepaald door de ritmiek van het wit geschilderde betonskelet. Bovenop de lokalenvleugel bevindt zich een kleine klokkentoren die is opgebouwd uit twee witgeverfde betonnen spanten. Hierin bevindt zich een luiddklok, die werd gemaakt door de Fa. Gebr. van Bergen uit Midwolda. Direct links van de hoofdentree bevindt zich, haaks op de lokalenvleugel, een vooruitspringend volume dat twee bouwlagen telt. In deze administratieve / bestuursvleugel bevond zich van oorsprong (op de begane grond) de kantine. Op de verdieping waren de bibliotheek, de administratieruimte en de kamer van de rector gesitueerd. Dit volume is opgetrokken uit lichtgele baksteen in kettingverband en wordt afgesloten door een witte horizontale band uit beton. Op de kopgevel van dit volume bevindt zich, ter hoogte van de oorspronkelijke rectorkamer, een pui met een raam, deur en een klein uitspringend balkon. Boven de pui bevindt zich een betonnen reliëf. Dit kunstwerk werd - net als het kunstwerk in de hal - gemaakt door mej. Hank Hans, en heeft het volgende onderwerp: 'De Zaaier, ook al gaat hij wenend, zaait, maar hij keert juichend weder, dragende zijn schoven' (naar Psalm 126 uit het Oude Testament). In het haakse volume tegen de achtergevel waren de scheikunde-, biologie-, en natuurkundelokalen ondergebracht. De architectonische vormgeving van de gevels van dit volume is vergelijkbaar met die van het hoofdgebouw. Via het bouwdeel met de scheikunde-, biologie-, en natuurkundelokalen kon de gymzaal worden bereikt, die tevens dienst deed als aula. Dit volume is - net als de bestuursvleugel - opgetrokken uit gele baksteen in kettingverband, en wordt eveneens afgesloten door een witte horizontale betonnen band. Hierin bevinden zich een aantal langgerekte, lage vensters. In het midden van de achtergevel van de gymzaal bevindt zich een iets teruggelagen pui die wordt geleed door de verticale witgeschilderde spanten van het betonskelet.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

\t

Waardering

Het SCHOOLGEBOUW van het voormalige Groen van Prinsterer Lyceum is van algemeen belang als een vroeg toonbeeld van een naoorlogs schoolgebouw waarin de destijds levende ideeën over onderwijsvernieuwing worden weerspiegeld. Het schoolgebouw vertegenwoordigt stedenbouwkundige waarde in de door stedenbouwkundige Van Tijen ontworpen naoorlogse wijk Babberspolder. Binnen het oeuvre van architect C. Elffers neemt het gebouw een bijzondere plaats in, als de eerste van een reeks middelbare scholen die hij overal in Nederland ontwierp. Ondanks de latere aanpassingen en uitbreidingen (allen ontworpen door Elffers of diens architectenbureau) die de school ten gevolge van onderwijskundige vernieuwingen heeft ondergaan, is de structuur en het karakter van het oorspronkelijke gebouw nog altijd duidelijk aanwezig. Het schoolgebouw is voorts van belang vanwege de aanwezige kunstwerken.

Hoofdcategorie

Cultuur, gezondheid en wetenschap

Subcategorie

Onderwijs en wetenschap

Functie

Schoolgebouw